

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Disputationvm De Censuris In Communi,
Excommunicatione, Suspensione, & Interdicto, itemque
de Irregularitate, Tomvs Qvintvs**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, Anno Domini M. DC. XVII.

8 Vtrum poßit esse tutor.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94035](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94035)

excommunicatum fuisse, & non constabat fuisse absolutum. Sed hæc responsio est contra mentem Pontificis: solum enim in eo fundatur, quod tempore assumpti officij excommunicatus erat, & non in eo quod tunc esset excommunicatus: nam, si hoc Pontifex voluisset, expressisset: imo cum hæc esset vnicatio iuxta illam interpretationem, illa potius esset afferenda, & alia de tempore suscepti officij tanquam impertinens relinquenda. Aliter ergo & melius respondere potest, ex verbis illius textus non concludi institutionem illius procuratoris in tali officio fuisse ipso iure nullam, sed vel fuisse ab Ecclesia irritandam tanquam factam iniuriam excommunicationis, & in ordine ad actum per excommunicationem prohibitum: vel certe illum non fuisse admittendum in iudicio Ecclesiastico ad illud munus exercendum, quod verum esse potest etiam si reuera ille procurator sit, & potestatem ab illo acceperit: ac si diceremus illum sic constitutum procuratorem esse vel priuandum, vel suspendendum ab illo munere in iudicio Ecclesiastico, non vero esse ipso iure priuatum, aut omnino inhabilem.

Alia igitur sententia affirmat validam esse institutionem procuratoris, etiam si eo tempore fiat, quo excommunicatus est. Ita Innocentius, Decius, & alii in dicto capit. *Post cessionem*, quorum opinio mihi magis probatur. Ad illam vero persuadendam ipsi varia adducunt fundamenta, quæ omitto, quia neque ad nos pertinent, neque admodum urgent. Vnicum ergo est quod me mouet, scilicet quia nullum ius inuenio, in quo hæc actio seu collatio talis muneris vel officij ipso iure irrita facta sit: nam si quod esset, maxime capitulum illud, *Post cessionem*, at vero in illo nullum est verbum ex quo sufficienter talis irritatio colligatur ut ostensum est. Vnde quod ibi dicitur, *Non duximus admittendum*: in rigore solum significat illum repelli posse, & debere si etalis exceptio obiciatur, non tamen significat, illum non fuisse procuratorem constitutum. Neque vnum ex alio sequitur, nam sepe, qui iudex, aut beneficiarius, vel etiam sacerdos vere effectus est, non admittitur ad exercendum officium iudicis, beneficiarii, aut sacerdotis; ergo cum verba pœnalis restringenda sint, non est cur illa extendamus. Accedit quod supra ostendimus contractus factos ab excommunicato validos esse, quia in priuatis actionibus constituitur: constituitur autem procuratoris huiusmodi est, quia per mandatum priuatæ personæ ad eius vtilitatem, & ex eius priuata auctoritate procedit. *leg. Contractus. ff. de Reg. iuris. ergo.* Item ostensum est, acta ab ipso excommunicato per se ipsum in iudicio valida esse dum non repellitur iuxta cap. 1. de Exceptionib. in 6. ergo & constitutio procuratoris valida erit: & ipse procurator, licet sit excommunicatus, gerere poterit pro alio dum non repellitur. Tandem maiores dignitates, vel officia secularia excommunicato collata, illius efficiuntur, nec collationes sunt irritæ ipso iure, quamuis interdum irritari possint, præsertim quando iurisdictionem includunt, ut in superioribus ostensum est: ergo nulla est ratio cur credamus in hoc munere procuratoris, collationem eius excommunicato factam irritam ipso iure effectam esse, cum nec verba sint expressa, nec ratio specialis appareat. Estque hæc sententia certior de excommunicato non vitando, iuxta Extrau. *Ad eundem*, quia ex quo nobis conceditur priuilegium, ut huiusmodi excommunicatū vitare non teneamur, consequenter ut conceditur omnis illa actio, quæ solum ratione communicationis prohibita erat, licita sit, & consequenter valida: huiusmodi autem est actio, de qua nunc loquimur: quia nullum est ius quod alio titulo illa actionem prohibeat, aut quod talem personam ad tale officium inhabilem simpliciter reddat. Quæ ratio extendi facile potest etiam ad excommunica-

tum vitandum, & ideo etiam de illo sententiā positam probabiliorē censeo.

Ex qua infertur valida esse acta huius procuratoris dum officio non priuatur, & ab eius executione non repellitur. Quia talis procurator veram potestatem habet, ergo actus validos efficit, quantum est hoc capite: ergo ex quocunque alio, quia neque sola excommunicatio, neque aliquod ius speciale illos irritat, ut ex dictis patet. Et confirmari potest, quia si acta ab hoc excommunicato nulla essent, idem dicendum esset etiam si talis excommunicatus esset occultus, & ex ignorantia inculpabili illi datum esset tale munus, & ex eadem ad eius executionem Abbas, & Felinus cum aliis: quia deest illi potestas, ut ipsi putant & alii, acta talis procuratoris non ordinantur ad publicam vtilitatem, ut ille defectus censetur publica auctoritate suppleri, iuxta l. *Barbarius. ff. de Offic. Prætor.* Illud autem mihi videtur esse magnum inconueniens, nimique rigorē continere, propter difficultates & pericula, quæ inde facile oriri possunt: & ideo non censeo esse admittendum, cum nullo iure satis probetur: imo ideo existimo à iure statutum non esse, quia res necessaria, non erat, & multis erat incommodis, & difficultatibus exposita.

SECTIO VIII.

Quid de Tutore, & quocunque assumente temporalem administrationem dicendum sit.

Respondeo, eadem proportionē definiendas esse similes quæstiones de quocunque officio seu administratione temporali ab excommunicato recepta, vel exercita, existimo enim peccare ipsum, tale munus accipiendo, aut exercendo, & alios etiam, qui ei conferunt, vel eum admittunt si alioqui ille de excommunicato vitandus sit: non tamen opinor aliquam ex his actionibus esse ipso iure irritam, etiam si Canonistæ frequenter contrariū sentiant, agentes de tutore, curatore, & similibus, quos refert, & sequitur Syluester verb. *Excommunicat.* Syluest. 3. num. 2. & 3. & Vgolinus Tabiena secundo capit. 14. ubi ait, tutorem excommunicatum non solum peccare administrando res pupilli cum communicatione hominū siue in iudicio, siue extra iudicium, contrahendo, alienando, &c. sed etiam omnia ab illo acta nulla esse, quia tutoris officium publicum est, id est publica auctoritate iudicis datum, quidquid autem sit ab excommunicato titulo officij publici nullum est, argumento c. *Ad probandum*, de re iudicata.

Sed in primis, cum multi ex prædictis auctoribus doceant, acta à procuratore excommunicato, quamdiu non repellitur, eive talis exceptio, non obicitur, valida esse non video, qua consecutione id negare possint de actis à tutore, vel curatore, aut quolibet alio simili: quia vtrumque officium est publicum, & iudicis auctoritate datum, vtrumque etiam immediate ordinatur non ad publicam, sed ad priuatam vtilitatem pupilli, vel litigantis. Neutrum item admittitur propter solam Excommunicationem, ut de procuratore ostendimus, & de tutore nemo negat quem viderim: nam rationes ibi factæ, æque in illo procedunt, neque est aliquod speciale ius, propter quod dicatur excommunicatio priuare hoc officio, potius quam aliis. Denique, si tutor excommunicatus absoluitur non indiget noua institutione, aut concessione tutelæ, ut per se notum est; sicut ergo procurator excommunicatus suam potestatem retinet, ita & tutor. Rursus prohibitio communicationis æqualis est respectu procuratoris, ac

tutoris excommunicati, neque inuenitur ullum ius, in quo specialius hæc tutori prohibeatur: ergo non magis sunt irrita acta à tutore, quam à procuratore excommunicato; vel è contrario sicut à procuratore valida sunt, propter potestatem quam retinet, & quia prohibitio illa communicandi solum est generalis, quæ ad irritandum non sufficit, argumento cap. primi de Except. in 6. ita ob eadem duo principia acta à tutore valebunt: quia potestatem retinet, & prohibitio illi facta solum est illa communis de communicando, quæ ad irritandum non sufficit.

Vnde principium illud, quod acta ratione publici officii inuolida sunt, vel firmum non est, vel æque procedit in procuratore, vel si aliquo modo limitetur, ut procuratorem non comprehendat, eadè ratione tutori excipimus. Declaratur assumptum, quia etiam procuratoris munus publicum est, æque ac officium tutoris. Deinde superius ostendimus, quæ sit difficile illud principium probare vni, persaliter, præsertim de officiis temporalibus, & quæ iurisdictionem non includunt. Nunc vero addimus, esse locum habere in officiis, quæ auctoritate & utilitate publica sunt, non vero in iis quæ licet auctoritate publica dentur, quoad utilitatem tamen & finem proprium priuata sunt. Hac enim distinctione utitur in hac materia Abbas Syluester, & alii supra citati: & in præfenti videtur maxime accommodanda. Nam hac solatione acta à procuratore valida sunt, quia officium eius licet auctoritate sit publicum, non tamen utilitate: simile autem est officium tutoris, ut omnes docent, & per se notum est.

Ac merito quidem limitatur illud principium ad officia auctoritate & utilitate publica, ut est officium iudicis, & similia, tum quia si aliqua iura sunt ex quibus principium illud colligatur, de huiusmodi officiis loquuntur, & restringenda sunt in materia odiosa: tum etiam quia officium publicum sola auctoritate extrinsece tantum, & per respectum ad causam efficientem publicum est: in se tamen est priuatum, præsertim quoad actiones, cum ad priuatam utilitatem ordinetur, ut maxime patet in officio tutoris: & ideo non fuit æqualis ratio, ut acta virtute talis muneris irritarentur. Ob hæc ergo rationes idem iudicandum censeo de tutore, quod de procuratore: repellendum scilicet, esse ne excommunicatus suo munere utatur; si tamen non repellatur, acta eius valere. Et ob similem discursum censeo idem dicendum esse de officio tutoris, si excommunicato conferatur, quod de procuratore diximus, scilicet valide conferri, quamuis male fiat, propter easdem rationes, quas de procuratore fecimus: & ita tenent aliqui Canonistæ in capit. Intelleximus, de Iudiciis, licet alij oppositum sentiant. sed de his effectibus hæc nobis dixisse sufficiat.

DISPUTATIO XVII.

De aliis remotis effectibus excommunicationis, tam in excommunicato, quam in participantibus cum ipso, & brevis omnium effectuum summa.

IN ANTE Disputationem addo ad huius materie complementum, & maiorem comprehensionem: quia enim latissima est, oportet eam in breuem summam redigere & non nullos effectus addere, qui ab excommunicatione originem ducunt, quamuis remotiores, & quasi per accidens sunt: quia vero in his effectibus duæ personæ interueniunt, scilicet, excommunicatus, & qui eum illo

communicat, de quibus promiscue in superioribus diximus: ideo, ut clara etiam sit doctrina, nunc de illis distincte, & sigillatim dicamus.

SECTIO I.

Verum Præter effectus supra numeratos aliqui alii sunt, et excommunicatio in ipso excommunicato.

MULTA sunt incommoda, quæ ipsi excommunicato ex hac censura proueniunt, quæ tamen ad animam, tum ad corpus, tum ad actiones externas, & bona pertinent, & ad minimū possunt in duodecim numerari. Primum est, quod priuatur excommunicatum communibus Ecclesiæ suffragiis. Secundum quod priuatur passiuā communicatione sacramentorum, quamuis per se & vi sua illa non efficiat nulla, & consequenter etiam priuatur omni communicatione in sacris, & Ecclesiastica sepultura. Tertium, quod priuatur eam actiuā administratione sacramentorum, quamuis non annulet nisi illud tantum, quod ad sui valorem iurisdictionem requirit. Quartum quod priuatur omni vlti iurisdictione, actiuā iurisdictionem tollendo, tamen in foro interiori poenitentia, quam in foro contentioso, vel Ecclesiastico, vel (ut probabilius creditur) etiam seculari, & huc spectat, quod si princeps sit, eius subditi à fidelitate etiam iuramento firmata absoluti manent, præsertim post declarationem sententiam. Quintum quod Ecclesiasticas personas suspendit tam ab officio, quam ab Ecclesiastico beneficio, ita ut acquisitionem dominii proventuum Ecclesiasticorum, & eorum administrationem impediatur. Sextum etiam in personis Ecclesiasticis, quod reddat personam incapacem, & ineligibilem ad Ecclesiasticum beneficium. Septimum, quod neque eligere potest ad Ecclesiasticum beneficium, neque electio ab ipso facta valeat, quamuis enim hoc posset sub suspensione ab officio vel priuatione iurisdictionis comprehendi: tamen quia incertum est, an electio sit dicenda actus iurisdictionis, vel Ecclesiastici officii, ideo distincte numeratur. Octauum quod excommunicatus excludatur ab omnibus actibus forensibus, sola sui defensione excepta: & in hoc multa includuntur, nimirum quod nec actor, neque testis, neque aduocatus, neque procurator esse potest, quia ab his omnibus in iuribus abstinere tenetur, & repelli potest, & debet, si sit publice excommunicatus; si autem non repellatur, acta eius irrita non sunt. Nonum, quod simili modo prohibita illi est, omnis humana pactio, & consequenter omnis contractus, & usus cuiuslibet officij, seu ministerij publici, quod humanam communicationem requirat: quanquam non statim inuolida sint omnia, quæ in hoc genere ab illo aguntur, nisi iurisdictionem requirant. Decimum, quod hinc consequenter prohibitus est, ne ad dignitates temporales, vel officia, aut ministeria ciuilia & temporalia eligi, vel assumi possit: quanquam, si assumatur non statim electio vel collatio muneris irrita sit, præsertim si officium vel dignitas iurisdictionem non includat. Vndecimum, & generale incommodium est, quod priuatur omni humana communicatione politica, & humana cum aliis fidelibus quoad vitatas actiones salutandi, colloquendi, &c. Quæ omnia in præcedentibus late sunt à nobis exposita, & (respective) sumpta sunt ex variis decretis 11. q. 3, fere per totam, & 15. q. 6. in vltimis capitibus, & 24. q. 1. c. Audiuimus, & ex titulis de Sent. excomm. & de cleric. excomm. minist. tum Extra, tum etiam in 6. & ex